

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CŪIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

HOTĂRÂREA CURȚII

din 19 ianuarie 1982¹

„Efectul directivelor”

În cauza 8/81,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare adresată Curții în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE de Finanzgericht (Tribunalul Financiar) din Münster, în cadrul unui litigiu aflat pe rolul acestuia între

Ursula Becker, negociator de credite independent, cu reședința în Münster,

și

Finanzamt Münster-Innenstadt (administrația financiară din Münster-Centru),

privind interpretarea articolului 13 secțiunea B litera (d) punctul 1 din A șasea directivă a Consiliului 77/388/CEE din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare,

CURTEA,

compusă din domnii J. Mertens de Wilmars, președinte, G. Bosco, A. Touffait și O. Due, președinți de cameră, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O’Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Chloros și F. Grévisse, judecători,

avocat general: Sir Gordon Slynn,

grefier: A. Van Houtte,

pronunță prezenta

¹ Limba de procedură: germana.

Hotărâre

- 1 Prin Ordonanța din 27 noiembrie 1980, primită de Curte la 14 ianuarie 1981, Finanzgericht Münster a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare preliminară referitoare la interpretarea articolului 13 secțiunea B litera (d) punctul 1 din A șasea directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (JO L 145, p. 1), cu scopul de a se stabili dacă această dispoziție poate fi considerată direct aplicabilă în Republica Federală Germania de la 1 ianuarie 1979, având în vedere că acest stat membru nu a adoptat în termenul prevăzut măsurile necesare pentru a asigura punerea în aplicare a acesteia.

Cu privire la istoricul cauzei

- 2 Trebuie amintit că A șasea directivă a fost adoptată la 17 mai 1977 și că, în conformitate cu articolul 1, statele membre trebuiau să adopte până la 1 ianuarie 1978 actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a-și adapta regimul taxei pe valoarea adăugată la cerințele directivei. Deoarece mai multe state membre, printre care și Republica Federală Germania, nu au fost în măsură să efectueze adaptările necesare în termen util, Consiliul, prin A noua directivă 78/583/CEE din 26 iunie 1978 privind armonizarea legislațiilor statelor membre privind impozitul pe cifra de afaceri (JO L 194, p. 16), a prelungit pentru aceste state membre termenul stabilit la articolul 1 din A șasea directivă până la 1 ianuarie 1979.
- 3 Republica Federală Germania a asigurat punerea în aplicare a dispozițiilor din A șasea directivă numai prin Legea din 26 noiembrie 1979 (Bundesgesetzblatt I, p. 1953), respectiv la 1 ianuarie 1980.
- 4 Din ordonanța de trimitere reiese că, în declarațiile sale lunare de impozit pe cifra de afaceri pentru perioada martie-iunie 1979, reclamanta din acțiunea principală, care exercită profesia de negociator de credite independent, a solicitat scutirea de impozit pentru tranzacțiile sale, invocând faptul că A șasea directivă, care, prin articolul 13 secțiunea B litera (d) punctul 1, obligă statele membre să scutească de taxa pe valoarea adăugată, printre altele, „acordarea și negocierea de credite”, face parte deja din dreptul național de la 1 ianuarie 1979.
- 5 Din dosar reiese că reclamanta a informat Finanzamt cu privire la valoarea cifrei sale de afaceri și a taxei achitate anterior, invocând în favoarea sa scutirea prevăzută la articolul 13 secțiunea B litera (d) punctul 1 din directivă. În consecință, de fiecare dată, aceasta a declarat valoarea „0” pentru impozitul datorat și deducerea aferentă taxei achitate anterior.

- 6 Finanzamt nu a acceptat aceste declarații și, prin avizele provizorii de plată pentru lunile în cauză, a supus din oficiu tranzacțiile reclamantei, în conformitate cu legislația națională care nu fusese încă modificată, la plata impozitului pe cifra de afaceri, cu deducerea taxelor achitate anterior.
- 7 După respingerea contestației sale, reclamanta a introdus o acțiune împotriva acestor avize de impunere în fața Finanzgericht, în sprijinul căreia a invocat dispoziția citată din directivă.
- 8 Finanzamt s-a apărut în fața Finanzgericht invocând faptul că, în perioada relevantă, A șasea directivă nu fusese încă pusă în aplicare în Republica Federală Germania. De asemenea, Finanzamt a susținut că, potrivit punctului de vedere care ar fi împărtășit de toate statele membre, articolul 13 secțiunea B nu poate fi considerat o dispoziție care să creeze un drept cu aplicabilitate directă, întrucât această prevedere lasă statelor membre puterea de apreciere.
- 9 Pentru a soluționa acest litigiu, Finanzgericht a adresat Curții o întrebare formulată după cum urmează:

„Prevederea referitoare la scutirea de impozitul pe cifra de afaceri pentru operațiunile de negociere de credite, prevăzută în titlul X articolul 13 secțiunea B litera (d) punctul 1 din A șasea directivă a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (77/388/CEE) este direct aplicabilă în Republica Federală Germania de la 1 ianuarie 1979?”
- 10 Reclamanta din acțiunea principală nu a fost reprezentată în acțiunea în fața Curții. Punctul său de vedere a fost susținut de Comisie, care a prezentat Curții argumente menite să demonstreze că articolul 13 secțiunea B litera (d) punctul 1 din A șasea directivă poate fi invocat de particulari.
- 11 Dimpotrivă, administrația pârâtă și guvernul Republicii Federale Germania au dezvoltat o serie de argumente pentru a demonstra că prevederea în litigiu nu putea fi invocată în perioada în care normele de punere în aplicare a directivei nu intraseră încă în vigoare în Republica Federală Germania, respectiv exercițiul fiscal 1979. Același punct de vedere a fost susținut și de guvernul Republicii Franceze.

Cu privire la fond

- 12 Administrația pârâtă, guvernul Republicii Federale Germania și guvernul Republicii Franceze nu contestă faptul că prevederile directivelor pot fi invocate, în anumite împrejurări, de către particulari, astfel cum rezultă din jurisprudența Curții, dar susțin că un asemenea efect nu poate fi recunoscut prevederii în cauză în acțiunea principală.

- 13 Potrivit guvernului francez, directivele în materie fiscală urmăresc realizarea unei armonizări progresive a diverselor sisteme fiscale naționale, dar nu înlocuirea acestora cu un regim fiscal comunitar. Acest lucru este valabil și pentru A șasea directivă, care conține o serie de prevederi ale căror condiții de aplicare sunt lăsate în mare măsură la discreția statelor membre. Întrucât numărul de opțiuni deschise statelor membre în temeiul acestei directive este deosebit de mare, guvernul francez apreciază că directiva, în ansamblul său, nu poate produce niciun fel de efecte în statele membre anterior adoptării măsurilor legislative naționale corespunzătoare.
- 14 În orice caz, și această opinie este împărtășită de guvernul Republicii Federale Germania, nu se poate recunoaște vreun efect direct prevederilor articolului 13, având în vedere marja de apreciere, posibilitățile și opțiunile cuprinse în acest articol.
- 15 De asemenea, administrația pârâtă, susținută de guvernul Republicii Federale Germania, atrage atenția asupra coerenței sistemului de impozitare vizat de directivă și, în special, asupra problemelor care rezultă din lanțul de impuneri ce caracterizează taxa pe valoarea adăugată. Administrația consideră că nu este posibil ca o scutire, astfel cum este cea prevăzută la articolul 13 secțiunea B litera (d) punctul 1, să fie izolată de contextul său fără ca aceasta să perturbe întregul mecanism al sistemului fiscal în cauză.
- 16 Având în vedere aceste argumente, problema ridicată trebuie examinată atât la nivelul directivei în sine, cât și al regimului fiscal în cauză, în lumina jurisprudenței Curții referitoare la efectul directivelor.

Cu privire la efectul directivelor în general

- 17 În conformitate cu articolul 189 al treilea paragraf din tratat, „directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele”.
- 18 Din această dispoziție reiese că statele destinate au, în temeiul directivei, o obligație de rezultat, care trebuie executată în termenul prevăzut de directiva însăși.
- 19 Rezultă din aceasta că, în toate cazurile în care o directivă este corect pusă în aplicare, efectele sale se extind și asupra particularilor, prin intermediul măsurilor de punere în aplicare adoptate de statul membru în cauză (Hotărârea din 6 mai 1980, Comisia/Belgia, 102/79, Recueil, p. 1473).
- 20 Dimpotrivă, probleme deosebite apar în cazul în care un stat membru nu a aplicat în mod corect o directivă și, în special, în cazul în care dispozițiile unei directive nu au fost puse în aplicare până la expirarea termenului stabilit în acest scop.

- 21 Rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții, precum și, mai recent, din Hotărârea din 5 aprilie 1979 (Ratti, 148/78, Recueil, p. 1629) că, deși, în temeiul dispozițiilor articolului 189, regulamentele sunt direct aplicabile și, în consecință, prin natura lor, sunt susceptibile să producă efecte directe, aceasta nu înseamnă că alte categorii de acte menționate în acest articol nu pot să producă niciodată efecte similare.
- 22 Ar fi, într-adevăr, incompatibil cu caracterul obligatoriu pe care articolul 189 îl atribuie directivei să se excludă, în principiu, ca obligația pe care aceasta o impune să poată fi invocată de persoanele interesate.
- 23 În special în cazul în care autoritățile comunitare, pe calea directivei, ar impune statelor membre să adopte o conduită determinată, efectul util al unui asemenea act ar fi diminuat în cazul în care justițiabilii ar fi împiedicați să îl invoce în justiție, iar instanțele naționale ar fi împiedicate să îl ia în considerare ca element al dreptului comunitar.
- 24 Prin urmare, statul membru care nu a adoptat în termenul stabilit măsurile de punere în aplicare impuse de directivă nu poate invoca împotriva particularilor propria neîndeplinire a obligațiilor prevăzute de această directivă.
- 25 Astfel, în toate cazurile în care prevederile unei directive apar, din punct de vedere al conținutului acestora, ca fiind necondiționale și suficient de precise, pot fi invocate, în lipsa unor măsuri de punere în aplicare adoptate în termen, împotriva oricărei dispoziții naționale incompatibile cu directiva sau în măsura în care aceste prevederi sunt apte să defină drepturi pe care particularii le pot invoca împotriva statului.
- 26 Întrebarea adresată Curții de către Finanzgericht urmărește să se stabilească dacă un astfel de caracter poate fi recunoscut articolului 13 secțiunea B litera (d) punctul 1 din directivă, potrivit căruia „statele membre scutesc, în anumite condiții pe care acestea le stabilesc în scopul de a asigura aplicarea corectă și directă a scutirilor de mai jos și de a preveni orice posibilă evaziune, fraudă sau abuz: [...] (d) următoarele operațiuni: 1. acordarea și negocierea de credite [...]”.

Cu privire la sistemul directivei și la contextul articolului 13

- 27 În măsura în care stabilește prestația care beneficiază de scutire și beneficiarul acestei scutiri, această prevedere, în sine, este suficient de precisă pentru a fi invocată de către un justițiabil și pentru a fi aplicată de instanță. Cu toate acestea, rămâne de analizat dacă dreptul la scutire pe care îl conferă poate fi considerat necondițional, având în vedere sistemul general al directivei și contextul articolului 13, precum și particularitățile regimului fiscal în cadrul căruia trebuie să se aplice scutirea.
- 28 În ceea ce privește sistemul general al directivei, trebuie analizat, în primul rând, argumentul dedus din împrejurarea că dispoziția vizată de instanța națională face

parte integrantă dintr-o directivă de armonizare care rezervă statelor membre, în mai multe privințe, o marjă de apreciere care implică posibilități și opțiuni.

- 29 Chiar dacă A șasea directivă lasă în mod indiscutabil statelor membre o marjă de apreciere mai mult sau mai puțin importantă pentru punerea în aplicare a unora dintre dispozițiile sale, aceasta nu înseamnă că li se refuză particularilor dreptul de a invoca acele dispoziții care, dat fiind obiectul lor specific, pot fi separate de ansamblul prevederilor și pot fi aplicate ca atare. Această garanție minimală în favoarea justițiabililor vătămați de neîndeplinirea obligației de punere în aplicare a directivei decurge din caracterul imperativ al obligației impuse statelor membre de articolul 189 alineatul (3) din tratat. Această obligație ar fi lipsită de orice eficiență în cazul care ar fi posibil ca statele membre să anuleze, ca rezultat al abținerii acestora de a acționa, chiar și acele efecte pe care anumite prevederi ale unei directive le pot produce, în virtutea conținutului lor.
- 30 Prin urmare, nu poate fi invocat caracterul general al directivei în cauză sau latitudinea pe care o lasă, de altfel, statelor membre pentru a nega orice efect acelor dispoziții care, dat fiind conținutul lor, pot fi în mod util invocate în justiție, în pofida faptului că directiva, în ansamblul ei, nu a fost pusă în aplicare.
- 31 În ceea ce privește contextul articolului 13, Finanzamt, susținut de către guvernul Republicii Federale Germania și de guvernul francez, atrage în special atenția asupra marjei de apreciere rezervate statelor membre prin teza introductivă din secțiunea B a acestui articol, în care se precizează că statele membre scutesc „în anumite condiții pe care acestea le stabilesc” în scopul „de a asigura aplicarea corectă și directă a scutirilor” și „de a preveni orice posibilă evaziune, fraudă sau abuz”. Se precizează că, având în vedere aceste dispoziții, clauzele de scutire de la articolul 13 nu sunt necondiționale; prin urmare, acestea nu pot fi invocate înainte de stabilirea condițiilor menționate.
- 32 Trebuie în primul rând remarcat că, sub acest aspect, „condițiile” la care se face referire nu afectează în niciun mod definiția conținutului scutirii prevăzute.
- 33 Pe de o parte, „condițiile” menționate au scopul de a asigura aplicarea corectă și simplă a scutirilor prevăzute. Un stat membru nu poate să opună propria sa omisiune de a adopta acele dispoziții destinate să faciliteze tocmai aplicarea acestei scutiri unui contribuabil care poate să demonstreze că situația sa fiscală se încadrează efectiv în una dintre categoriile care beneficiază de scutirile menționate de directivă.
- 34 Pe de altă parte, „condițiile” se referă la măsurile destinate să prevină orice posibilă evaziune, fraudă sau abuz. Un stat membru care nu și-a îndeplinit obligația de a lua măsurile necesare în acest scop nu poate invoca propria sa omisiune pentru a refuza unui contribuabil acordarea unei scutiri pe care acesta din urmă o poate pretinde în mod legitim în temeiul directivei, cu atât mai mult cu cât, în absența unor dispoziții specifice în materie, nimic nu împiedică statul

respectiv să recurgă la orice alte dispoziții aplicabile din legislația fiscală generală a acestuia destinate să combată fraudele.

- 35 Prin urmare, argumentul bazat pe prima teză a articolului 13 secțiunea B trebuie să fie respins.
- 36 Împotriva posibilității de a invoca dispoziția în cauză, Finanzamt, guvernul Republicii Federale Germania și guvernul francez fac, de asemenea, trimitere la secțiunea C a articolului 13, care are următorul conținut: „Opțiuni. Statele membre pot acorda contribuabililor dreptul de opțiune în ceea ce privește impunerea în cazurile de: [...] (b) operațiuni care se încadrează la secțiunea B literele (d), [...] Statele membre pot restrânge sfera acestui drept de opțiune și stabilesc detaliile privind folosirea acestuia”.
- 37 Guvernul german subliniază că opțiunea prevăzută de această dispoziție este „rezervată statelor membre” și că Republica Federală Germania nu a utilizat această competență decât în cadrul articolului 9 din legea de punere în aplicare. Nu ar fi admisibil să se anticipeze această opțiune legală. Având în vedere această competență, rezervată statelor membre, și posibilitatea pe care aceasta o presupune de a restrânge domeniul de aplicare al dreptului de opțiune și de a stabili modalitățile de exercitare a acestuia, guvernul german susține că dispoziția invocată de reclamanta din acțiunea principală nu poate fi considerată o normă necondițională.
- 38 Această argumentație se bazează pe o apreciere eronată a domeniului de aplicare al articolului 13 secțiunea C. În temeiul competenței conferite prin această dispoziție, statele membre pot da beneficiarilor scutirilor prevăzute de directivă posibilitatea de a renunța la scutire fie în toate cazurile, fie în anumite limite sau cu respectarea anumitor norme. Trebuie totuși subliniat că, potrivit dispoziției menționate, în cazul în care un stat membru alege această posibilitate, exercitarea opțiunii conferite în aceste condiții aparține numai contribuabilului, și nu statului.
- 39 Rezultă că articolul 13 secțiunea C nu oferă în niciun caz statelor membre posibilitatea de a condiționa sau de a restrânge în orice mod scutirile prevăzute în secțiunea B; acesta nu face decât să rezerve statelor membre competența de a permite, într-o măsură mai mare sau mai mică, beneficiarilor acestor scutiri să opteze ei înșiși pentru impozitare, în cazul în care consideră că acest lucru ar fi în interesul lor.
- 40 Prin urmare, dispoziția invocată de Finanzamt și de guvernul german pentru a demonstra caracterul condițional al scutirii nu este relevantă pentru situația unui contribuabil care și-a exprimat voința de a beneficia de scutirea prevăzută de directivă, dat fiind că exprimarea acestei voințe exclude în mod obligatoriu exercitarea dreptului de opțiune prevăzut la articolul 13 secțiunea C.

Cu privire la sistemul taxei pe valoarea adăugată

- 41 În sprijinul tezei potrivit căreia articolul 13 secțiunea B litera (d) punctul 1 nu poate fi invocat de particulari, Finanzamt, susținut de guvernul Republicii Federale Germania, dezvoltă în detaliu o serie de argumente, deduse din particularitățile sistemului fiscal în cauză, mai exact din lanțul de impozitare care este tipic pentru taxa pe valoarea adăugată și care decurge din mecanismul dreptului de deducere. Finanzamt consideră că orice întrerupere a acestui lanț, ca efect al scutirii, ar putea avea consecințe negative atât asupra intereselor beneficiarului scutirii, cât și asupra contribuabililor din aval și din amonte în lanțul de distribuție. În plus, Finanzamt atrage atenția asupra complicațiilor care ar putea să apară pentru autoritățile fiscale ca rezultat al aplicării dispozițiilor unei directive înainte de adaptarea legislației naționale aplicabile.
- 42 În acest context, Finanzamt susține în primul rând că, în funcție de împrejurări, scutirea prevăzută de directivă ar putea să fie în defavoarea beneficiarului însuși, ori de câte ori acesta prestează servicii pentru persoanele impozabile care îndeplinesc condițiile de aplicare a deducerii. Ar putea să apară dezavantaje pentru beneficiarul unei scutiri și în cazul regularizării deducerilor pentru bunurile de capital, care pot fi operate, în temeiul articolului 20 din directivă, pe o perioadă de cinci ani. Finanzamt face, în plus, referire la dificultățile suplimentare care pot apărea în urma aplicării dispozițiilor privind eliberarea facturilor, prevăzute la articolul 22 alineatul (3) litera (b) din directivă, potrivit cărora facturile aferente prestărilor de servicii impozabile trebuie să menționeze în mod distinct quantumul taxei pe valoarea adăugată. Potrivit articolului 21 alineatul (1) litera (c), o astfel de indicație ar determina, în cazul prestărilor de servicii care beneficiază de scutiri, o obligație fiscală independentă; în conformitate cu articolul 17 alineatul (2), taxa datorată în temeiul acestei dispoziții nu ar putea fi în niciun caz dedusă de beneficiarul prestației ca taxă achitată anterior. În consecință, acordarea de scutiri ar reprezenta un dezavantaj considerabil pentru negociatorii de credite care ar fi emis facturi în care se specifică valoarea taxei.
- 43 Finanzamt subliniază în mod deosebit perturbările provocate de faptul că ar putea fi solicitată o scutire *a posteriori*, fie în aval, fie în amonte, în detrimentul contribuabililor care se află în relație comercială cu beneficiarul scutirii.
- 44 În această privință, trebuie remarcat că din sistemul directivei reiese, pe de o parte, că beneficiarii scutirii, prin faptul că o folosesc, renunță în mod necesar la dreptul de a pretinde deducerea taxelor achitate anterior, iar pe de altă parte că, dat fiind că au beneficiat de scutire, aceștia nu pot să transfere nicio taxă aferentă ieșirilor, astfel încât drepturile terților nu pot fi, în principiu, afectate.
- 45 Prin urmare, argumentele deduse de Finanzamt și de guvernul german din perturbarea mecanismului normal de reportare a taxei pe valoarea adăugată sunt nefondate, în cazul în care un contribuabil și-a exprimat voința de a beneficia de scutirea prevăzută de directivă, asumându-și, de altfel, consecințele opțiunii sale.

- 46 În cele din urmă, în ceea ce privește argumentul dedus de Finanzamt din perturbarea provocată de scutirile solicitate *a posteriori* de contribuabili, în virtutea directivei, trebuie constatat că această obiecție nu este pertinentă în cazul unui contribuabil care a pretins să beneficieze de scutire în momentul depunerii declarației sale fiscale și care, în consecință, s-a abținut să factureze vreo taxă beneficiarilor serviciilor pe care le-a prestat, astfel încât drepturile terților nu sunt afectate.
- 47 În ceea ce privește dificultățile administrative cu caracter mai general care ar rezulta din aplicarea scutirii prevăzute de directivă, în situația în care legislația fiscală și practica administrativă nu ar fi încă adaptate noilor elemente care decurg din dreptul comunitar, este suficient de remarcat că, în cazul în care ar apărea astfel de dificultăți, acestea ar fi consecința nerespectării de către statul membru a termenului prevăzut pentru punerea în aplicare a directivei în cauză. Consecințele acestei situații trebuie să fie asumate de autoritățile administrative și nu pot să se repercuteze asupra contribuabililor care invocă în favoarea lor o obligație precisă care incumbă statului, în temeiul dreptului comunitar, de la 1 ianuarie 1979.
- 48 Din ceea ce precedă rezultă că argumentele deduse din sistemul fiscal care face obiectul directivei trebuie de asemenea să fie înlăturate.
- 49 În consecință, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată Curții că prevederea referitoare la scutirea de impozitul pe cifra de afaceri pentru operațiunile de negociere a creditelor, prevăzută la articolul 13 secțiunea B litera (d) punctul 1 din A șasea directivă a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare, putea fi invocată de la 1 ianuarie 1979, în absența punerii în aplicare a acestei directive, de către un negociator de credite, atunci când acesta s-a abținut să transfere această taxă în aval, fără ca statul să îi poată opune propria sa neîndeplinire a obligației de punere în aplicare a directivei.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 50 Cheltuielile efectuate de guvernul Republicii Federale Germania, de guvernul Republicii Franceze, precum și de Consiliu și de Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în privința părților din acțiunea principală, caracterul unui incident survenit în procedura aflată pe rolul instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de Finanzgericht Münster prin Ordonanța din 27 noiembrie 1980, declară:

Prevederea referitoare la scutirea de impozitul pe cifra de afaceri pentru operațiunile de negociere a creditelor, prevăzută la articolul 13 secțiunea B litera (d) punctul 1 din A șasea directivă 77/388 CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare, putea fi invocată de la 1 ianuarie 1979, în absența punerii în aplicare a acestei directive, de către un negociator de credite, atunci când acesta s-a abținut să transfere această taxă în aval, fără ca statul să îi poată opune propria sa neîndeplinire a obligației de punere în aplicare a directivei.

Mertens de Wilmars

Bosco

Touffait

Due

Pescatore

Mackenzie Stuart

O’Keeffe

Koopmans

Everling

Chloros

Grévisse

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 19 ianuarie 1982.

Grefier

Președinte

A. Van Houtte

J. Mertens de Wilmars